

NAŘÍZENÍ O OBECNÉ BEZPEČNOSTI VÝROBKŮ – CO PŘINÁŠÍ NOVÉHO: VÝZNAMOVÉ POSUNY VE VZTAHU K TECHNICKÉ NORMALIZACI

(Pracovní dokument k vystavení na web a dalšímu elektronickému šíření)

PŘÍLOHA 2b

k závěrečné zprávě k plnění ČAS zakázky Koordinace zapojení českých spotřebitelů v ISO COPOLCO s přihlédnutím k evropské normalizaci pro rok 2024

Zpracovatel/Dodavatel: Kabinet pro standardizaci, o.p.s., říjen 2024

Ze zadání ad bod 2.b

2. Vzdělávání zainteresovaných stran, zejména spotřebitelů a MSP

b. Nařízení o obecné bezpečnosti výrobků – co přináší nového

- *GPSR nabývá účinnosti v prosinci 2024 a přináší z pohledu MSP a spotřebitelů řadu novinek. K tomu vydalo v r. 2023 Sdružení českých spotřebitelů zevrubnou informaci. Předpokládá se vedení širší kampaně ze strany odpovědných orgánů ke zviditelnění nových aspektů vnitřního trhu v této souvislosti.*
- *Kabinet nabízí, jako součást takové kampaně, zpracování informativního přehledu změn opatření nového nařízení oproti dosavadní směrnici. Takový krok si vyžádali členové Programového výboru Kabinetu.*
- *Informace tedy bude určena pro šíření elektronickými prostředky včetně vystavení na webu.*

Obsah

1. ÚVODEM.....	1
2. NOVÁ ÚPRAVA OBECNÉ BEZPEČNOSTI VÝROBKŮ A JEJÍ SPECIFIKA.....	2
3. HLAVNÍ ZMĚNY.....	3
4. APLIKACE GPSR PRO SLUŽBY.....	5
5. VYUŽITÍ TN K PROVÁDĚNÍ GPSR.....	5
6. ZÁVĚR.....	8
AUTOR.....	9
ZDROJE.....	9
Příloha SROVNÁVACÍ TABULKA.....	10

Publikace byla vytvořena za finanční podpory České agentury pro standardizaci

1. ÚVODEM

Dne 23. května 2023 byl v Úředním věstníku Evropské unie OJ L 135 uveřejněn text nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/988 o obecné bezpečnosti výrobků (1) (dále nařízení 2023/988, anebo GPSR). Tato nová úprava od 13. 12. 2024 nahradí stávající úpravu představovanou směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2001/95/ES ze dne 3. prosince 2001 o obecné bezpečnosti výrobků (2) (dále směrnice 2001/95/ES, anebo GPSD), která byla do českého právního řádu transponována zákonem č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků (3) (dále zákon 102/2001 Sb.).

Změny se promítly i do dalších evropských předpisů, zejména do nařízení (EU) č. 1025/2012 o evropské normalizaci (4).

Směrnice 2001/95/ES již nezbytně vyžadovala revizi a aktualizaci s ohledem na vývoj týkající se nových technologií a online prodeje. Pokusy o revizi začaly již před více lety. Trvalo tedy dost dlouho, aby byla zajištěna shoda členských států s cílem dosažení jednotnosti s vývojem harmonizačních právních předpisů Unie a normalizačních právních předpisů, aby bylo zajištěno lepší fungování postupů stažení výrobku z oběhu z důvodu bezpečnosti a aby byl zajištěn jasnější rámec pro výrobky napodobující potraviny, které doposud upravuje směrnice Rady 87/357/EHS. V zájmu přehlednosti byly směrnice 2001/95/ES a 87/357/EHS zrušeny a nahrazeny novým nařízením.

I když zdánlivě se mohou změny ohledně povinností subjektů trhu, tj. výrobců a distributorů (včetně prodejců/obchodu), jevit jako formální, či dokonce nevýznamné, není tomu tak. Každý ze zmíněných subjektů trhu vyžaduje specifický přístup, a proto specifický rozbor dopadů, což překračuje možnosti záměru pro tuto publikaci. V tomto rozkladu, připraveném formou článku k publikaci elektronickými prostředky, se proto, kromě některých souvisejících a nezbytných obecných konstatací, zaměříme na **VÝZNAMOVÉ POSUNY VE VZTAHU K TECHNICKÉ NORMALIZACI (dále TN)**. To je logické také vzhledem k zadavateli (objednateli) projektu a tohoto úkolu, kterým je právě ČAS. Pochopení těchto změn je pro účastníky trhu dle našeho názoru velmi důležité.

2. NOVÁ ÚPRAVA OBECNÉ BEZPEČNOSTI VÝROBKŮ A JEJÍ SPECIFIKA

Nicméně, přeci jen začneme širěji pojatými aspekty nové právní úpravy obecné bezpečnosti výrobků, která (indikativně):

- zakotvuje obecnou povinnost uvádět na trh pouze bezpečné výrobky,
- stanoví povinnosti hospodářských subjektů ve vztahu k zajištění bezpečnosti nepotravinářských výrobků podle jejich role v dodavatelském řetězci,
- zahrnuje zajištění bezpečnosti i výrobků napodobujících potraviny a výrobků atraktivních pro děti,
- upravuje proces zpracování norem na podporu jeho implementace,
- narovnává podmínky pro bezpečnost výrobků nabízených a prodávaných jak online, tak off-line, a specifikuje zvláštní povinnosti pro bezpečnost výrobků prodávaných online zejména tím, že stanoví zvláštní povinnosti pro poskytovatele online tržišť při zajišťování bezpečnosti výrobků,
- posiluje právní základ pro systém rychlé výměny informací o nebezpečných nepotravinářských výrobcích (nově „Safety Gate“),
- sjednocuje v maximální možné míře dozor nad trhem ve výrobové sféře, když v oblasti dozoru nad bezpečností výrobků přejímá relevantní ustanovení nařízení (EU) 2019/1020,

- o formálně zřizuje Síť pro bezpečnost spotřebitelů a propojuje ji se Sítí pro shodu výrobků podle nařízení (EU) 2019/1020,
- o zakotvuje právo na informace spotřebitelů ze strany příslušných úřadů členských států a hospodářských subjektů,
- o přiznává spotřebitelům právo nápravy v případě stažení nebezpečného výrobku z oběhu,
- o zpřesňuje požadavky na stahování nebezpečných výrobků z oběhu a také
- o výrazně posiluje komunikaci mezi spotřebiteli, hospodářskými subjekty, orgány dozoru v členských zemích a Evropskou komisí.

To z valné většiny zahrnovala i dosavadní směrnice. Proto nemusí být pro subjekty na trhu přehledné a zřejmé, k jakým změnám v nové legislativě došlo a na co by se měli soustředit při plnění svých povinností na trhu. Proto jsou žádoucí specifické rozборы zaměřené na jednotlivé subjekty trhu a jejich zadání. Jak uvedeno výše, my se soustředíme na porozumění implementace nařízení 2023/988 prostřednictvím technických norem.

Východiska definic:

- ad Čl. 3 GPSR definice
  - 1) „výrobkem“ předmět, **propojený nebo** nepropojený s jinými předměty, dodaný nebo zpřístupněný za úplatu či bezplatně, **a to i v souvislosti s poskytnutím služby, který je určen spotřebitelům nebo u něhož lze za rozumně předvídatelných podmínek předpokládat, že bude spotřebiteli používán**, přestože jim určen není;
  - 2) „bezpečným výrobkem“ výrobek, který za **běžných nebo rozumně předvídatelných podmínek použití, včetně skutečné doby užívání, nepředstavuje žádné riziko nebo představuje pouze minimální rizika slučitelná s použitím výrobku** a považovaná za přijatelná a odpovídající vysoké úrovni ochrany zdraví a bezpečnosti osob;

3. HLAVNÍ ZMĚNY

(1) Později seznáme, že aspekt technické normalizace v rámci GPSR úzce souvisí s **ODPOVĚDNOSTÍ SUBJEKTŮ TRHU ZA BEZPEČNOST výrobků na trhu**. Samozřejmě naplňování odpovědnosti za bezpečnost výrobku se promítá všemi ustanoveními nařízení, nejenom ve vztahu k technickým normám.

- V GPSD byla jednoznačně odpovědnost za bezpečnost směřována na výrobce: (Viz čl. 3) **Výrobci jsou povinni uvádět na trh pouze bezpečné výrobky**. Oproti tomu je znění GPSR (čl. 5) toto: **Hospodářské subjekty uvádějí nebo dodávají na trh pouze bezpečné výrobky**.
- V dosavadním předpise byly ostatní hospodářské subjekty vázány „nepřímo“ v dalších člancích GPSD ... nyní bude jejich odpovědnost přímá. Proto GPSR v citovaném článku specifikuje povinnost nejen k **uvádění na trh** ale i k **dodávání na trh**, což působnost legislativního rámce podstatně rozšiřuje, resp. zpřesňuje. (I v dosavadním předpise povinnost i pro ostatní subjekty trhu kromě výrobců tedy při dodávání na trh nepřímo platila, nyní to bude jednoznačné a nezpochybnitelné).

K tomu viz GPSR čl. 3 definice:

- 6) „dodání na trh“ - dodání výrobku k distribuci, spotřebě nebo použití na trhu Unie v rámci obchodní činnosti, ať už za úplatu, nebo bezplatně;

7) „uvedení na trh“ - první dodání výrobku na trh Unie.

(2) **PŘEDPOKLAD SHODY** (čl. 7 GPSR) je ustanovením již zcela adresným, přímým ve vztahu k využití norem pro implementaci předmětného evropského předpisu.

- V GPSR je zařazeno nové ustanovení o pravomoci EK: **EK přijímá prováděcí akty k určení zvláštních požadavků na bezpečnost ...**
- Z toho snadno vyvozujeme, že evropské normy (EN) k vyhlášení pod GPSR budou evropskými normalizačními organizacemi vyvíjeny na základě těchto prováděcích aktů (resp. zvláštních požadavků v nich stanovených); a posuzování shody pak bude prováděno na základě takových norem.

S tím souvisí následující:

(3) **ODKAZOVÁNÍ na EN vyhlášené dle GPSR**

- Odkazování na normy zavedené dle GPSR (tj. vyhlášené /oznámené/ v Úředním věstníku EU) zůstává pro praktické použití formulačně složité. Toto upravuje nařízení 1025/2012, které se novým nařízením v příslušném ustanovení mění. Konkrétní znění Nařízení (EU) č. 1025/2012 se ve vztahu k GPSR mění takto:

v článku 10 se doplňuje nový odstavec, který zní:

„7. Jestliže **evropská norma vypracovaná na podporu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/988** splňuje požadavek na obecnou bezpečnost stanovený v článku 5 uvedeného nařízení a zvláštní požadavky na bezpečnost podle čl. 7 odst. 2 uvedeného nařízení, Komise neprodleně zveřejní odkaz na ni v Úředním věstníku Evropské unie.

- Během posledních 20–30 let se v odborném slangu tyto normy nazývaly „mandátové“, protože původně byly v evropských normalizačních organizacích CEN a CENELEC vyvíjeny na základě „mandátu“ uděleného Evropskou komisí. Později EK nevydávala „mandát“, ale „požadavek“, pojem mandátová norma se ale neoficiálně udržel. Je otázkou, jak se toto neoficiální pojmosloví bude napříště vyvíjet, ale oficiální výraz „*evropská norma vypracovaná na základě prováděcího aktu Evropské komise k určení zvláštních požadavků na bezpečnost na podporu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/988*“ je v běžné praxi nepoužitelný, ale kdo ví...
- Z uvedeného ovšem vyplývá jedna zásadní procesní změna v národním měřítku. Zák. č. 102/2001 o obecné bezpečnosti výrobků, který transponoval GPSD do národní legislativy, ukládal povinnost (MPO/ÚNMZ) normy vyhlášené ve věstníku EU oznámit následně ve Věstníku ÚNMZ. Tato povinnost po řadu let nebyla naplňována. Po skončení platnosti zákona č. 102/2001 bude tato povinnost anulována a reference budou „pouze“ a přímo v Ústředním věstníku EU, aniž by musely být rekapitulovány na národní úrovni.
- Podle dosavadní praxe v ČR jsou ale i tyto normy v databázi ÚNMZ vedeny jako harmonizované a jsou tak potenciálním uživatelům zprostředkovány.
- Pro NLF (New Legislative Framework) platí samozřejmě nadále pojmenování „harmonizované normy“.

4. APLIKACE GPSR PRO SLUŽBY

- **Z ustanovení vymezujících PŮSOBNOST** nového nařízení (GPSR) podle našeho výkladu (ale jednoznačně) **vyplývá – PRO SLUŽBY**, následující:
  - a. Nařízení 2023/988 by se obecně nemělo vztahovat na služby. Nicméně za účelem ochrany zdraví a bezpečnosti spotřebitelů do oblasti působnosti tohoto nařízení **spadají výrobky, které jsou dodávány nebo poskytovány spotřebitelům v rámci poskytování služeb, včetně výrobků, s nimiž spotřebitelé během poskytování určité služby přicházejí do přímého styku.**
  - b. GPSR tedy **pokrývá bezpečnost za popsaných podmínek služby.**
  - c. Bezpečnost takové služby je třeba posuzovat komplexně, nikoliv jednotlivé výrobky, pokud jsou výrobky propojeny. Např.: v případě poskytování služby provozu dětského hřiště nelze bezpečnost dětského hřiště posuzovat izolovaně na základě shody jednotlivých herních prvků s normou, ale komplexně, neboť na hřišti dochází de facto k propojení a interakci jednotlivých prvků; atd.

Bohužel, plné a úspěšné aplikaci GPSR na služby v ČR brání svými omezeními „náš“ zákon o ochraně spotřebitelů (SIC!). Zákon 634/1992 o ochraně spotřebitele (5) totiž službou „rozumí“ „*pouze jakoukoliv podnikatelskou činnost, včetně práv a závazků s touto činností souvisejících*“. Nepodnikatelská činnost může tedy být poskytována jako služba nebezpečná. Tato umělá interpretace (lépe dezinterpretace) evropského práva nemá v Evropě obdoby. V určitých případech totiž lze službu prezentovat jako nepodnikatelskou činnost, což je právě výše zmiňovaný provoz dětských hřišť a sportovišť, kde správcem a provozovatelem veřejných zařízení jsou obce, městské části a další subjekty samosprávy, a dále školská zařízení atd.

5. VYUŽITÍ TN K PROVÁDĚNÍ GPSR

- **Čl. 9 GPSR – POVINNOSTI VÝROBCŮ**
  - **Výrobce musí v dokladech uvést kompletní seznamy EN nebo jejich částí (odkaz na č. 7 a 8)**

- **INICIACE TVORBY NORMY k provedení Nařízení 2023/988**

Pokud Komise zjistí, že k zajištění souladu některých výrobků s požadavkem na obecnou bezpečnost stanoveným v tomto nařízení je třeba evropské normy, měla by uplatnit příslušná ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1025/2012(14) a požádat jednu nebo více evropských normalizačních organizací, aby buď navrhly, nebo určily normu, která je vhodná k tomu, aby výrobky, jež jí vyhovují, byly považovány za bezpečné.

Pokud neexistují evropské normy, měly by být vnitrostátní právní předpisy členského státu, v němž je výrobek dodáván na trh, které stanoví požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost, v souladu s právem Unie, zejména s články 34 a 36 Smlouvy o fungování EU.

- **Konkrétní POSTUP PRO APLIKACI GPSR PROSTŘEDNICTVÍM TN**

s vyhodnocením změn v novém nařízení.

Čl. 7 odst. 1

1. Pro účely tohoto nařízení se má za to, že je výrobek v souladu s požadavkem na obecnou bezpečnost stanoveným v článku 5* tohoto nařízení v těchto případech:

- a) je-li v souladu s příslušnými evropskými normami nebo jejich částmi, na které byly zveřejněny odkazy v *Úředním věstníku Evropské unie* v souladu s čl. 10 odst. 7 nařízení (EU) č. 1025/2012, pokud jde o rizika a kategorie rizik, na něž se tyto normy vztahují, ** nebo
- b) v případě neexistence příslušných evropských norem uvedených v písmenu a) tohoto odstavce, je-li v souladu s vnitrostátními požadavky, pokud jde o rizika a kategorie rizik, na něž se vztahují požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost stanovené ve vnitrostátním právu členského státu, v němž je výrobek dodáván na trh, za podmínky, že je toto právo v souladu s právem Unie.

* Článek 5: *Hospodářské subjekty uvádějí nebo dodávají na trh pouze bezpečné výrobky.*

** *Změněný text čl. 10 odst. 7 nařízení (EU) č. 1025/2012 viz článek 3 tohoto dokumentu, odst.3, anebo též srovnávací tabulka v příloze*

Vyhodnocení změn v novém nařízení: *Na pouhých dvou odstavcích jsou změny viditelné a zásadní.*

*V GPSD se v odkaze na aplikaci EN k prokázání předpokladu bezpečnosti hovoří o **dobrovolných** normách, v GPSR byl pojem dobrovolný nenápadně vypuštěn.*

Ještě zásadnější je, že v dosavadní směrnici je obrácené pořadí obou odstavců - nyní pod písmeny a) a b). Totiž dosud platilo, že pokud neexistovaly právní předpisy EU upravující bezpečnostní aspekty daného výrobku, první v řadě bylo vyhodnocení existence národních právních předpisů, které se věci týkají. Až v případě jejich neexistence, se přistoupilo k vyhodnocení předpokladu bezpečnosti podle EN oznámených v Úředním věstníku EU. V novém nařízení je to naopak. Prvotně se předpoklad bezpečnosti vyhodnocuje podle EN, a až v případě jejich neexistence podle národních právních předpisů. Zásadně se tak posiluje úloha EN (navíc, jak zmíněno výše, s vypuštěním slovíčka „dobrovolné“...).

Článek 8

1. Pro účely článku 6 a v případech, kdy se neuplatní předpoklad bezpečnosti podle článku 7, se při posuzování toho, zda je výrobek bezpečný, berou v úvahu zejména následující prvky, jsou-li k dispozici:

- a) evropské normy jiné než ty, na které byly zveřejněny odkazy v *Úředním věstníku Evropské unie* v souladu s čl. 10 odst. 7 nařízení (EU) č. 1025/2012;
- b) **mezinárodní normy;**
- c) **mezinárodní dohody;**
- d) **dobrovolné systémy certifikace nebo podobné rámce třetích stran pro posouzení souladu, zejména ty, které mají podporovat právo Unie;**
- e) doporučení nebo pokyny Komise pro posuzování bezpečnosti výrobku;
- f) národní normy vypracované v členském státě, ve kterém je výrobek dodáván na trh;
- g) stav vývoje vědy a techniky, **včetně stanoviska uznávaných vědeckých subjektů**

a odborných výborů;

- h) pravidla správné praxe pro bezpečnost výrobku platná v daném oboru;
- i) rozumná očekávání spotřebitelů týkající se bezpečnosti;
- j) **požadavky na bezpečnost přijaté v souladu s čl. 7 odst. 2.**

Vyhodnocení změn v novém nařízení: Toto ustanovení doznalo zásadního rozšíření a doplnění prvků k využití prokázání předpokladu bezpečnosti výrobku. Nově zařazené prvky jsou vyznačeny tučným písmem.

Prvek ad a) vnímáme jako identický s dosavadním, ale formulačně je poněkud odlišný a opět zde je vypuštěno adjektivum „nezávazná“.

Subjekty uvádějící či dodávající výrobek na trh tedy mají dosti širší spektrum prvků, kterými mohou prokázat shodu s předpokladem bezpečnosti „svého“ výrobku. Například normy ISO/IEC pod písmenem b). Určitě největší význam by v tomto ohledu mohlo hrát zahrnutí „nového“ prvku pod písmenem d) – totiž dobrovolných systémů certifikace nebo podobného rámce třetích stran pro posouzení souladu, zejména ty, které mají podporovat právo Unie. Praxe ukáže, jak bude tento nástroj využit a také s jakým výkladem, aby skutečně přispěl k posílení bezpečnosti výrobků na trhu.

Čl. 7 odst. 3

Předpoklad souladu s požadavkem na obecnou bezpečnost podle odstavce 1 nebrání orgánům dozoru nad trhem přijímat veškerá vhodná opatření podle tohoto nařízení, pokud existuje důkaz, že navzdory tomuto předpokladu je výrobek nebezpečný

Čl. 7 odst. 2

Komise přijme prováděcí akty k určení zvláštních požadavků na bezpečnost, na něž se mají vztahovat evropské normy, s cílem zajistit, aby výrobky, které těmto evropským normám vyhovují, splňovaly požadavek na obecnou bezpečnost stanovený v článku 5. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 46 odst. 3

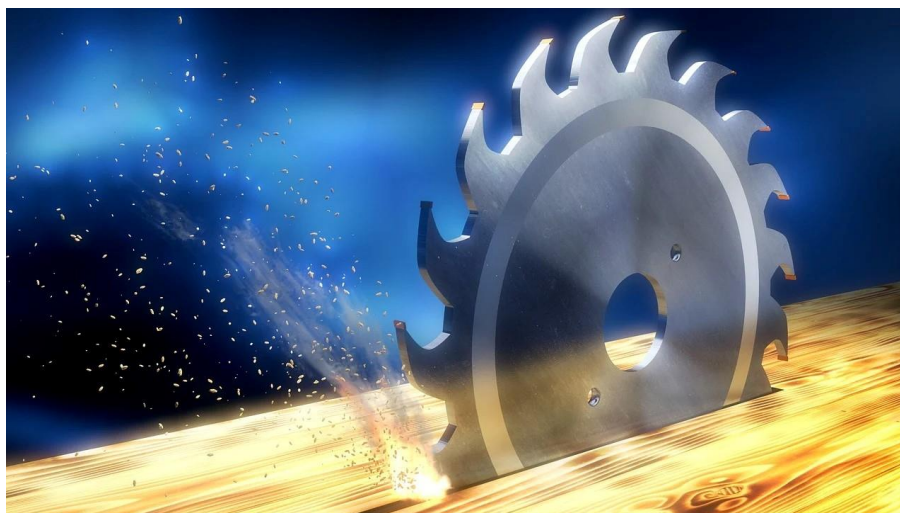
Vyhodnocení změn v novém nařízení: Nový formát žádostí o zpracování EN k provedení GPSR se formálně zásadně liší od dosavadního procesu. Máme obavy, že to povede k posílení centrální a byrokratické úlohy Evropské komise.

6. ZÁVĚR

Ve změnách nařízení (GPSR) oproti dosavadní směrnici (GPSD) spatřujeme naplňování úsilí Evropské komise dále posilovat svoji centrální úlohu. Členské státy ale zjevně tento trend (neboť je to zjevně trend promítající se v předpisech EU přijímaných již po řadu let) podporují. V GPSR se to projevilo ve velmi formalizovaném a byrokracii posilujícím formátu zadávání požadavků na zpracování evropských norem pro provádění nařízení pro jednotlivé obory, sektory, výrobky.

Ve vztahu k technické normalizaci, pro kteroužto oblast byl tento informativní dokument zpracován, pokládáme rozšířené spektrum nástrojů (prvků) pro prokázání předpokladu shody s požadavky nařízení při uvádění či dodávání výrobků na trh.

Subjekty uvádějící či dodávající výrobek na trh tedy mají k dispozici širší spektrum prvků, kterými mohou prokázat shodu s předpokladem bezpečnosti „svého“ výrobku. Například mezinárodní normy ISO/IEC. Určitě největší význam by v tomto ohledu mohlo hrát výslovné zahrnutí dobrovolných systémů certifikace. Praxe ukáže, jak bude tento, ale i další „nové“ nástroje využity, a také s jakým výkladem a pochopením subjektů trhu, aby skutečně přispěly k posílení bezpečnosti výrobků na trhu a ke splnění očekávání spotřebitelů a rovné konkurence na trhu.

AUTOR

Ing. Libor DUPAL (*1955) absolvent VŠCHT v Praze, fakulty Potravinářské a biochemické technologie, působí od r. 2002 ve Sdružení českých spotřebitelů. Je předsedou Správní rady tohoto sdružení a je ředitelem Kabinetu pro standardizaci. Velkou část profesního života věnoval kvalitě a bezpečnosti potravin, ale po řadu let se věnuje i jiným oblastem kvality a bezpečnosti výrobků a služeb, např. ve vztahu k prevenci úrazů dětí a mládeže. Je předsedou Řídícího výboru Národního programu Česká kvalita. Zastupuje ČR v evropské organizaci ANEC (Hlas evropských spotřebitelů ve standardizaci). Je autorem či spoluautorem a editorem řady publikací a článků ve vztahu k ochraně spotřebitele a podpory využívání technických norem.

Kabinet pro standardizaci, o. p. s., (KaStan) je nezávislou obecně prospěšnou společností založenou Sdružením českých spotřebitelů. Cílem společnosti je zvyšování bezpečnosti a kvality výrobků a služeb vytvářením a podporou funkce nástrojů zajišťujících účinné zapojení spotřebitelů do standardizačních procesů (technická normalizace, certifikace a posuzování shody, akreditace, dozor nad trhem), včetně uplatňování technických předpisů a norem ve prospěch spotřebitelů a korektního trhu.

KaStan, Pod Altánem 99/103; 100 00 Praha 10; +420 602 56 18 56; info@top-normy.cz, www.top-normy.cz

ZDROJE

- (1.) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/988, ze dne 10. května 2023 O OBECNÉ BEZPEČNOSTI VÝROBKŮ, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1025/2012 a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/95/ES a směrnice Rady 87/357/EHS
- (2.) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/95/ES ze dne 3. prosince 2001 O OBECNÉ BEZPEČNOSTI VÝROBKŮ
- (3.) Zákon č. 102/2001 sb., o OBECNÉ BEZPEČNOSTI VÝROBKŮ, v platném znění
- (4.) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1025/2012 ze dne 25. října 2012 O EVROPSKÉ NORMALIZACI, změně ... zkráceno
- (5.) Zákon č. 634/1992 ze dne 16. prosince 1992 O OCHRANĚ SPOTŘEBITELE, v platném znění
- (6.) OBECNÁ BEZPEČNOST VÝROBKŮ jako základní předpoklad fungujícího trhu, edice Průvodce spotřebitele, svazek č. 44, Mgr. Viktor Vodička, Sdružení českých spotřebitelů, z. ú., srpen 2023
- (7.) ROZUMÍME TECHNICKÝM NORMÁM? (Stručná rekapitulace pro účastníky trhu se zaměřením na spotřebitele a malé a střední podniky), edice top-normy, svazek č. 24 (jen elektronický formát, ke stažení na adrese <https://www.konzument.cz/users/publications/10-top-normy/433-rozumime-technickym-noram.pdf>), Ing. Libor Dupal, Ing. Jiří Molák, Sdružení českých spotřebitelů, z. ú., pro Kabinet pro standardizaci, 2024.

Příloha:

Srovnávací tabulka evropských předpisů **Směrnice 2001/95/ES, Nařízení (EU) č. 1025/2012 a Nařízení (EU) 2023/988 GPSR**

...

Příloha - SROVNÁVACÍ TABULKA

Směrnice 2001/95/ES	Nařízení (EU) č. 1025/2012	Nařízení (EU) 2023/988 GPSR
<p>Čl. 1 odst. 2</p> <p>Tato směrnice se vztahuje na všechny výrobky definované v čl. 2 písm. a). Všechna její ustanovení se použijí, pokud v rámci právních předpisů Společenství neexistují zvláštní ustanovení, která se stejným cílem upravují bezpečnost dotyčných výrobků.</p> <p>Jestliže jsou výrobky předmětem zvláštních požadavků na bezpečnost ukládaných právními předpisy Společenství, vztahuje se tato směrnice pouze na hlediska a rizika nebo kategorie rizik, kterých se tyto požadavky netýkají. ...</p>		<p>Čl. 2 odst. 1 a 2</p> <p>1. Toto nařízení se použije na výrobky uváděné nebo dodávané na trh, pokud v právních předpisech Unie, které upravují bezpečnost dotčených výrobků, neexistují zvláštní ustanovení se stejným cílem.</p> <p>Jestliže jsou výrobky předmětem zvláštních požadavků na bezpečnost ukládaných právem Unie, použije se toto nařízení pouze na hlediska a rizika nebo kategorie rizik, kterých se tyto požadavky netýkají.</p>
<p>Čl. 3 odst. 1</p> <p>Výrobci jsou povinni uvádět na trh pouze bezpečné výrobky</p>		<p>Článek 5</p> <p>Hospodářské subjekty uvádějí nebo dodávají na trh pouze bezpečné výrobky.</p>
<p>Čl. 3 odst. 2</p> <p>Pokud jde o hlediska, na která se vztahují příslušné vnitrostátní právní předpisy, považuje se výrobek v případě, že neexistují žádné právní předpisy Společenství, kterými se upravuje bezpečnost dotyčného výrobku, za bezpečný, jestliže je ve shodě se zvláštními vnitrostátními právními předpisy členského státu, na jehož území je uveden na trh, pokud jsou tyto předpisy vypracovány ve shodě se Smlouvou, a zejména s články 28 a 30 této smlouvy, a stanovují požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost, které musí výrobek splňovat, aby mohl být uveden na trh.</p> <p>Pokud jde o rizika a kategorie rizik, na která se vztahují příslušné národní normy, předpokládá se, že je výrobek bezpečný, jestliže je ve shodě s nezávaznými národními normami přejímajícími evropské normy, na něž v souladu s článkem 4 zveřejnila Komise odkazy</p>		<p>Čl. 7 odst. 1</p> <p>1. Pro účely tohoto nařízení se má za to, že je výrobek v souladu s požadavkem na obecnou bezpečnost stanoveným v článku 5 tohoto nařízení v těchto případech:</p> <p>a) je-li v souladu s příslušnými evropskými normami nebo jejich částmi, na které byly zveřejněny odkazy v <i>Úředním věstníku Evropské unie</i> v souladu s čl. 10 odst. 7 nařízení (EU) č. 1025/2012*, pokud jde o rizika a kategorie rizik, na něž se tyto normy vztahují, nebo</p> <p>* viz další text</p> <p>b) v případě neexistence příslušných evropských norem uvedených v písmenu a) tohoto odstavce, je-li v souladu s vnitrostátními požadavky, pokud jde o rizika a kategorie</p>

<p>v <i>Úředním věstníku Evropských společenství</i>. Členské státy zveřejní odkazy na dotyčné národní normy</p>		<p>rizik, na něž se vztahují požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost stanovené ve vnitrostátním právu členského státu, v němž je výrobek dodáván na trh, za podmínky, že je toto právo v souladu s právem Unie.</p>
<p>Čl. 3 odst. 3</p> <p>V případech jiných než těch, které jsou uvedeny v odstavci 2, se posuzuje shoda výrobku s požadavkem na obecnou bezpečnost s přihlédnutím k těmto prvkům, pokud existují:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nezávazné národní normy přejímající odpovídající evropské normy jiné než normy uvedené v odstavci 2; b) normy vypracované v členském státě, ve kterém je výrobek uváděn na trh; c) doporučení Komise stanovující pokyny pro posuzování bezpečnosti výrobku; d) pravidla správné praxe bezpečnosti výrobku platná v dotyčném sektoru; e) stav vědy a techniky; f) rozumná očekávání spotřebitelů týkající se bezpečnosti 		<p>Článek 8</p> <p>1. Pro účely článku 6 a v případech, kdy se neuplatní předpoklad bezpečnosti podle článku 7, se při posuzování toho, zda je výrobek bezpečný, berou v úvahu zejména následující prvky, jsou-li k dispozici:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) evropské normy jiné než ty, na které byly zveřejněny odkazy v <i>Úředním věstníku Evropské unie</i> v souladu s čl. 10 odst. 7 nařízení (EU) č. 1025/2012; b) mezinárodní normy; c) mezinárodní dohody; d) dobrovolné systémy certifikace nebo podobné rámce třetích stran pro posouzení souladu, zejména ty, které mají podporovat právo Unie; e) doporučení nebo pokyny Komise pro posuzování bezpečnosti výrobku; f) národní normy vypracované v členském státě, ve kterém je výrobek dodáván na trh; g) stav vývoje vědy a techniky, včetně stanoviska uznávaných vědeckých subjektů a odborných výborů; h) pravidla správné praxe pro bezpečnost výrobku platná v daném oboru; i) rozumná očekávání spotřebitelů týkající se bezpečnosti; j) požadavky na bezpečnost přijaté v souladu s čl. 7 odst. 2.

<p>Čl. 3 odst. 4</p> <p>Shoda výrobku s kritérii pro zajištění požadavku na obecnou bezpečnost, zejména shoda s ustanoveními odstavců 2 a 3, nesmí bránit příslušným orgánům členských států přijmout opatření, kterými se omezuje uvedení tohoto výrobku na trh nebo vyžaduje jeho stažení z trhu nebo zpětné převzetí, pokud existuje důkaz, že navzdory shodě je nebezpečný</p>		<p>Čl. 7 odst. 3</p> <p>Předpoklad souladu s požadavkem na obecnou bezpečnost podle odstavce 1 nebrání orgánům dozoru nad trhem přijímat veškerá vhodná opatření podle tohoto nařízení, pokud existuje důkaz, že navzdory tomuto předpokladu je výrobek nebezpečný</p>
<p>Čl. 4 odst. 1 písm. a) a b)</p> <p>Pro účely této směrnice se evropské normy uvedené v čl. 3 odst. 2 druhém pododstavci vypracují takto:</p> <p>a) požadavky, které mají zajistit, aby výrobky, které vyhovují těmto normám, splňovaly požadavek na obecnou bezpečnost, se stanoví v souladu s postupem uvedeným v čl. 15 odst. 2;</p> <p>b) na základě těchto požadavků vyzve Komise v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti technických norem a předpisů a pravidel pro služby informační společnosti¹ evropské normalizační orgány, aby vypracovaly normy, které vyhoví těmto požadavkům;</p>	<p>Čl. 10 odst. 1</p>	<p>Čl. 7 odst. 2</p> <p>Komise přijme prováděcí akty k určení zvláštních požadavků na bezpečnost, na něž se mají vztahovat evropské normy, s cílem zajistit, aby výrobky, které těmto evropským normám vyhovují, splňovaly požadavek na obecnou bezpečnost stanovený v článku 5. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 46 odst. 3</p>
<p>Čl. 4 odst. 1 písm. c)</p> <p>na základě těchto mandátů přijmou evropské normalizační orgány normy v souladu se zásadami obsaženými ve všeobecných hlavních směrech spolupráce mezi Komisí a těmito orgány</p>	<p>–</p>	<p>–</p>
<p>Čl. 4 odst. 1 písm. D</p> <p>v rámci zprávy uvedené v čl. 19 odst. 2 podá Komise každé tři roky</p>	<p>–</p>	<p>–</p>

<p>zprávu Evropskému parlamentu a Radě o svých programech pro stanovení požadavků a mandátů pro normalizaci uvedených v písmenech a) a b). Tato zpráva bude zejména obsahovat rozbor rozhodnutí přijatých z hlediska požadavků a mandátů pro normalizaci uvedených v písmenech a) a b) a z hlediska norem uvedených v písmenu c). Bude obsahovat rovněž informace o výrobcích, pro něž zamýšlí Komise stanovit příslušné požadavky a mandáty, o rizicích výrobků, která je třeba brát v úvahu, a o výsledcích všech přípravných prací provedených v této oblasti</p>		
<p>Čl. 4 odst. 2 první pododstavec</p> <p>Komise zveřejní v <i>Úředním věstníku Evropských společenství</i> odkazy na evropské normy přijaté tímto způsobem a vypracované v souladu s požadavky uvedenými v odstavci 1</p>	<p>Čl. 10 odst. 7</p> <p>„7. Jestliže evropská norma vypracovaná na podporu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/988 ^(*) splňuje požadavek na obecnou bezpečnost stanovený v článku 5 uvedeného nařízení a zvláštní požadavky na bezpečnost podle čl. 7 odst. 2 uvedeného nařízení, Komise neprodleně zveřejní odkaz na ni v <i>Úředním věstníku Evropské unie</i>.</p> <p>^(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/988 ze dne 10. května 2023 o obecné bezpečnosti výrobků, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1025/2012 a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/95/ES a směrnice Rady 87/357/EHS (Úř. věst. L 135, 23.5.2023, s. 1).“;</p>	<p>Čl. 48 odst. 1 písm. a)</p> <p>Nařízení (EU) č. 1025/2012 se mění takto:</p> <p>1) v článku 10 se doplňuje nový odstavec, který zní:</p>

<p>Čl. 4 odst. 2 druhý pododstavec</p> <p>Jestliže norma přijatá evropskými normalizačními orgány před vstupem této směrnice v platnost zajišťuje shodu s požadavkem na obecnou bezpečnost, rozhodne Komise o zveřejnění odkazu na ni v <i>Úředním věstníku Evropských společenství</i>.</p>	<p>–</p>	<p>–</p>
<p>Čl. 4 odst. 2 třetí a čtvrtý pododstavec</p> <p>Jestliže norma shodu s požadavkem na obecnou bezpečnost nezajišťuje, stáhne Komise ze zveřejnění odkaz na normu jako celek nebo na její část.</p> <p>V případech uvedených v druhém a třetím pododstavci rozhodne Komise ze svého vlastního podnětu nebo na žádost členského státu a v souladu s postupem stanoveným v čl. 15 odst. 2, zda dotyčná norma splňuje požadavek na obecnou bezpečnost. Po konzultaci s výborem zřízeným článkem 5 směrnice 98/34/ES rozhodne Komise o jejím zveřejnění nebo stažení. O svém rozhodnutí Komise uvědomí členské státy</p>	<p>Čl. 11 odst. 1 písm. b)</p> <p>„1. Pokud se členský stát nebo Evropský parlament domnívá, že harmonizovaná norma nebo evropská norma vypracovaná na podporu nařízení (EU) 2023/988 zcela nespĺňuje požadavky, které má tato norma upravovat a které jsou stanoveny v příslušných harmonizačních právních předpisech Unie nebo v uvedeném nařízení, informuje o tom Komisi s uvedením podrobného vysvětlení. Komise po konzultaci s výborem zřízeným příslušným harmonizačním právním předpisem Unie, pokud existuje, nebo s výborem zřízeným podle uvedeného nařízení nebo po konzultacích s odborníky v daném odvětví v jiné formě rozhodne:</p> <p>a) zveřejnit, nezveřejnit nebo zveřejnit s omezením odkazy na dotčenou harmonizovanou normu nebo evropskou normu vypracovanou na podporu uvedeného nařízení v <i>Úředním věstníku Evropské unie</i> a</p> <p>b) zachovat, zachovat s omezením nebo zrušit odkazy na dotčenou harmonizovanou normu nebo</p>	<p>Čl. 48 odst. 1 písm. b)</p> <p>(zřejmě se jedná o odst 2, nikoliv b)</p> <p>v článku 11 se odstavce 1, 2 a 3 nahrazují tímto:</p>
<p>Články 6 až 9 Zvláštní povinnosti a pravomoci členských států</p> <p>6.2. Členské státy zřídí nebo jmenují orgány příslušné pro kontrolu shody výrobků s požadavky na obecnou bezpečnost a zajistí, aby tyto orgány měly a používaly pravomoci nezbytné k tomu, aby mohly přijímat vhodná opatření, která jim podle této směrnice přísluší</p>	<p>–</p>	<p>Čl. 2 odst. 2 a články 23 a 44</p> <p>Čl. 23 Dozor nad trhem</p> <p>1. Na výrobky, na které se vztahuje toto nařízení, se použijí článek 10, čl. 11 odst. 1 až 7, články 12 až 15, čl. 16 odst. 1 až 5 a články 18, 19 a 21 až 24 nařízení (EU) 2019/1020.</p> <p>2. Pro účely tohoto nařízení se nařízení (EU) 2019/1020 použije takto:</p> <p>a) odkazy na „harmonizační právní předpisy Unie“, „příslušné harmonizační právní předpisy Unie“, „toto nařízení a harmonizační právní předpisy Unie“, a „harmonizační právní předpisy Unie nebo toto nařízení“ v člácích 11, 13, 14, 16, 18 a 23 uvedeného nařízení se považují za odkazy na „toto nařízení“;</p>

	<p>evropskou normu vypracovanou na podporu uvedeného nařízení v <i>Úředním věstníku Evropské unie</i>.</p>	<p>b) odkaz na dodržování „uvedených předpisů a tohoto nařízení“ v čl. 11 odst. 1 písm. b) uvedeného nařízení se považuje za odkaz na toto nařízení;</p> <p>c) odkazy na „sítě“ v člancích 11 až 13 a článku 21 uvedeného nařízení se považují za odkazy na „sítě a sítě pro bezpečnost spotřebitelů podle článku 30 tohoto nařízení“;</p> <p>d) odkazy na „nesoulad s předpisy“, „případy nesouladu s předpisy“ a „nevyhovující“ v článku 11, člancích 13 až 16 a člancích 22 a 23 uvedeného nařízení se považují za odkazy na „nedodržení tohoto nařízení“;</p> <p>e) odkaz na článek 41 v čl. 14 odst. 4 písm. i) uvedeného nařízení se považuje za odkaz na článek 44 tohoto nařízení;</p> <p>f) odkaz na článek 20 v čl. 19 odst. 1 uvedeného nařízení se považuje za odkaz na článek 26 tohoto nařízení.</p> <p>3. Pokud je zjištěn nebezpečný výrobek, mohou si orgány dozoru nad trhem od výrobce vyžádat informace o dalších výrobcích vyrobených stejným postupem, výrobcích obsahujících stejné součásti nebo výrobcích patřících do stejné výrobní šarže, které jsou dotčeny tímž rizikem.</p> <p>Čl. 44 jsou sankce</p>
--	--	--